

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa

(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang

Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm

Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu

Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 15

QUYÊN THỨ 353

HỘI THỨ NHẤT

Phẩm

HỎI NHIỀU CHẶNG HAI

Thứ 61 - 3

Phật nói: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ sắc, suy nghĩ thọ tướng hành thức, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ sắc, chẳng suy nghĩ thọ tướng hành thức, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn

tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ nhãn xứ, suy nghĩ nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ, thời nhiệm đấm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ nhãn xứ, chẳng suy nghĩ nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ, thời chẳng nhiệm đấm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ sắc xứ, suy nghĩ thanh hương vị xúc pháp xứ thời nhiệm đấm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát

chẳng suy nghĩ sắc xứ, chẳng suy nghĩ thanh hương vị xúc pháp xứ, thời chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ nhân giới, suy nghĩ nhĩ tử thiệt thân ý giới, thời nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ nhân giới, chẳng suy nghĩ nhĩ tử thiệt thân ý giới, thời chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. **Nếu chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc**, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ sắc giới, suy nghĩ thanh hương vị xúc pháp giới, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ sắc giới, chẳng suy nghĩ thanh hương vị xúc pháp giới, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ nhãn thức giới, suy nghĩ nhĩ tỷ thiệt thân ý thức giới, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ nhãn thức giới, chẳng suy nghĩ nhĩ tỷ thiệt thân **ý thức giới, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh**

đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải **siêng** tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ nhãn xúc, suy nghĩ nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc, thời nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ nhãn xúc, chẳng suy nghĩ nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc, thời chẳng nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm **đấm** côi Dục, côi Sắc, Vô Sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, suy nghĩ nhĩ tỷ thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ, thời nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy

đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ nhân xúc làm duyên sanh ra các thọ, chẳng suy nghĩ nhĩ tử thiệt thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ, thời chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng **Bồ-đề**, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ địa giới, suy nghĩ thủy hỏa phong không thức giới, thời nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ địa giới, chẳng suy nghĩ thủy hỏa phong không thức giới, thời chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu

học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đắm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ vô minh; suy nghĩ hành, thức, danh sắc, lục xú, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sâu thán khổ ưu não, thời nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ tát **Ma-ha-tát** chẳng suy nghĩ **vô** minh, chẳng suy nghĩ hành cho đến lão tử sâu thán khổ ưu não, thời chẳng nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đắm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ Bồ thí Ba-la-mật-đa; suy nghĩ Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba mật đa, thời nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng

suy nghĩ Bồ thí Ba-la-mật-đa; chẳng suy nghĩ Tịnh giới cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. **Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc,** thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ nội không; suy nghĩ ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ nội không, chẳng suy nghĩ ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh

đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đắm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ chơn như; suy nghĩ pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới, thời nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ chơn như, chẳng suy nghĩ pháp giới cho đến bất tư nghì giới, thời chẳng nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. **Nếu chẳng nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc,** thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đắm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ khổ thánh đế, suy nghĩ tập diệt đạo thánh đế, thời

nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đạ̉ng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ khổ thánh đế, chẳng suy nghĩ tập diệt đạo thánh đế, thì chẳng nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc, thì năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đạ̉ng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đạ̉ng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thặ̉m sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đạ̉m các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ bốn tị̃nh lự; suy nghĩ bốn vô lượng, bốn Vô sắc định, thì nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đạ̉ng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ bốn tị̃nh lự; chẳng suy nghĩ bốn vô lượng, bốn vô sắc định, thì chẳng nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đạ̉m cọ̃i Dục, cọ̃i Sắc, Vô sắc, thì năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đạ̉ng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn

chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đắm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ tám giải thoát; suy nghĩ tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ, thời nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ tám giải thoát, chẳng suy nghĩ tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ, thời chẳng nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đắm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ bốn niệm trụ; suy nghĩ bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, thời nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đắm cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng

được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ bốn niệm trụ, chẳng suy nghĩ bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi, thời chẳng nhiếp đảnh cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiếp đảnh cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiếp đảnh các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ không giải thoát môn; suy nghĩ vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, thời nhiếp đảnh cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiếp đảnh cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ không giải thoát môn; chẳng suy nghĩ vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, thời chẳng nhiếp đảnh cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiếp đảnh cõi Dục, cõi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-

**nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ
nhiệm đấm các pháp.**

**Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ
năm nhãn, suy nghĩ sáu thần thông, thời nhiệm
đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm côi
Dục, côi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các
hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng
Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng
suy nghĩ năm nhãn, chẳng suy nghĩ sáu thần
thông, thời chẳng nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô
sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô
sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-
tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.
Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn
tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng
Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-
la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm
đấm các pháp.**

**Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ
Phật mười lực; suy nghĩ bốn vô sở úy, bốn vô ngại
giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp
Phật bất cộng, thời nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô
sắc. Nếu nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc,
chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát
chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu
Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ Phật mười lực,**

chẳng suy nghĩ bốn vô sở úy cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, thời chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ tát Ma ha tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ tát Ma tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ pháp vô vong thất, suy nghĩ tánh hằng trụ xả, thời nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ pháp vô vong thất, chẳng suy nghĩ tánh hằng trụ xả, thời chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiễm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiễm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ nhất thiết trí; suy nghĩ đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ nhất thiết trí; chẳng suy nghĩ đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ tất cả đà-la-ni môn, suy nghĩ tất cả tam-ma-địa môn, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ tất cả đà-la-ni môn, chẳng suy nghĩ tất cả tam-ma-địa môn, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh

đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ quả dự lưu, suy nghĩ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, thời nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ quả dự lưu, chẳng suy nghĩ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, thời chẳng nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ Độc giác Bồ-đề, thời nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm côi Dục, côi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được vô thượng chánh đẳng vô đề. Nếu Bồ-

tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ Độc giác Bồ-đề, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời

Năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát suy nghĩ chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thời nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, chẳng năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng suy nghĩ chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thời chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc. Nếu chẳng nhiệm đấm cỡi Dục, cỡi Sắc, Vô sắc, thời năng tu đầy đủ các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên suy nghĩ nhiệm đấm các pháp.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, nên trụ pháp nào?

Phật nói: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ sắc, cũng chẳng nên trụ thọ tưởng hành thức.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên

trụ nhãn xứ, cũng chẳng nên trụ nhĩ tử thiệt thân ý xứ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ sắc xứ, cũng chẳng nên trụ thanh hương vị xúc pháp xứ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn giới, cũng chẳng nên trụ nhĩ tử thiệt thân ý giới.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ sắc giới, cũng chẳng nên trụ thanh hương vị xúc pháp giới.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn thức giới, cũng chẳng nên trụ nhĩ tử thiệt thân ý thức giới.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn xúc, cũng chẳng nên trụ nhĩ tử thiệt thân ý xúc.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên

trụ nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, cũng chẳng nên trụ nhĩ tử thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, chẳng nên trụ địa giới, cũng chẳng nên trụ thủy hỏa phong không thức giới.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, chẳng nên trụ vô minh; cũng chẳng nên trụ hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, chẳng nên trụ Bồ thí Ba-la-mật-đa; cũng chẳng nên trụ Tịnh giới, An nhãn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, chẳng nên trụ nội không; cũng chẳng nên trụ ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không,

vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ chơn như; cũng chẳng nên trụ pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ khổ thánh đế, cũng chẳng nên trụ tập diệt đạo thánh đế.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ bốn tĩnh lự; cũng chẳng nên trụ bốn vô lượng, bốn Vô sắc định.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ tám giải thoát; cũng chẳng nên trụ tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ bốn niệm trụ; cũng chẳng nên trụ bốn chánh đoạn, vốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ không giải thoát môn; cũng chẳng nên trụ vô tướng, vô nguyện giải thoát môn.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ năm nhãn, cũng chẳng nên trụ sáu thần thông.

Thiên Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ Phật mười lực; cũng chẳng nên trụ bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ pháp vô vong thất, cũng chẳng nên trụ tánh hằng trụ xả.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhất thiết trí; cũng chẳng nên trụ đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ tất cả đà-la-ni môn, cũng chẳng nên trụ tất cả tam-ma-địa môn.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ quả dự lưu; cũng chẳng nên trụ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ Độc giác Bồ-đề.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát.

Thiên Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học bát nhã ba la mật đa thẳm sâu, chẳng nên trụ sắc, cũng chẳng nên trụ thọ tướng hành thức?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn xứ, cũng chẳng nên trụ nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu,

chẳng nên trụ sắc xứ, cũng chẳng nên trụ thanh hương vị xúc pháp xứ?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn giới, cũng chẳng nên trụ nhĩ tỷ thiết thân ý giới?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ sắc giới, cũng chẳng nên trụ thanh hương vị xúc pháp giới?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn thức giới, cũng chẳng nên trụ nhĩ tỷ thiết thân ý thức giới?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn xúc, cũng chẳng nên trụ nhĩ tỷ thiết thân ý xúc?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, cũng chẳng nên trụ nhĩ tỷ thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ địa giới, cũng chẳng nên trụ thủy hỏa phong không thức giới?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ vô minh; cũng chẳng nên trụ hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ Bồ thí Ba-la-mật-đa; cũng chẳng nên trụ Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nội không; cũng chẳng nên trụ ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ chơn như; cũng chẳng nên trụ pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghi giới?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ khổ thánh đế, cũng chẳng nên trụ tập diệt đạo thánh đế?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ bốn tĩnh lự; cũng chẳng nên trụ bốn vô lượng, bốn vô sắc định?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ tám giải thoát; cũng chẳng nên trụ tám thẳng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ bốn niệm trụ; cũng chẳng nên trụ bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu,

chẳng nên trụ không giải thoát môn, cũng chẳng nên trụ vô tướng, vô nguyện giải thoát môn?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ năm nhãn, cũng chẳng nên trụ sáu thần thông?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ Phật mười lực; cũng chẳng nên trụ bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ pháp vô vong thất, cũng chẳng nên trụ tánh hằng trụ xả?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ nhất thiết trí; cũng chẳng nên trụ đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ tất cả đà-la-ni môn, cũng chẳng nên trụ tất cả tam-ma-địa môn?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ quả dự lưu; cũng chẳng nên trụ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ Độc giác Bồ-đề?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát?

Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, chẳng nên trụ chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật nói: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, đôi tất cả pháp không có chấp đắm nên chẳng nên trụ sắc, cũng chẳng nên trụ thọ tướng hành thức. Chẳng nên trụ nhãn xứ, cũng chẳng nên trụ nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ. Chẳng nên trụ sắc xứ, cũng chẳng nên trụ thanh hương vị xúc pháp xứ.

Chẳng nên trụ nhãn giới, cũng chẳng nên trụ nhĩ tỷ thiệt thân ý giới. Chẳng nên trụ sắc giới, cũng chẳng nên trụ thanh hương vị xúc pháp giới. Chẳng nên trụ nhãn thức giới, cũng chẳng nên trụ

nhĩ tử thiết thân ý thức giới. Chẳng nên trụ nhãn xúc, cũng chẳng nên trụ nhĩ tử thiết thân ý xúc. Chẳng nên trụ nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ, cũng chẳng nên trụ nhĩ tử thiết thân ý xúc làm duyên sanh ra các thọ.

Chẳng nên trụ địa giới, cũng chẳng nên trụ thủy hỏa phong không thức giới. Chẳng nên trụ vô minh; cũng chẳng nên trụ hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh lão tử sầu than khổ ưu não. Chẳng nên trụ Bồ thí Ba-la-mật-đa; cũng chẳng nên trụ Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Chẳng nên trụ nội không; cũng chẳng nên trụ ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, trống nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Chẳng nên trụ chơn như, cũng chẳng nên trụ pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Chẳng nên trụ khổ thánh đế, cũng chẳng nên trụ tập diệt đạo thánh đế.

Chẳng nên trụ bốn tĩnh lự; cũng chẳng nên trụ bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chẳng nên trụ tám giải thoát; cũng chẳng nên trụ tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Chẳng nên trụ bốn niệm trụ; cũng chẳng nên trụ bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Chẳng nên trụ không giải thoát môn; cũng chẳng nên trụ vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Chẳng nên trụ năm nhãn, cũng chẳng nên trụ sáu thần thông.

Chẳng nên trụ Phật mười lực; cũng chẳng nên trụ bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng nên trụ pháp vô vong thất, cũng chẳng nên trụ tánh hằng trụ xả. Chẳng nên trụ nhất thiết trí; cũng chẳng nên trụ đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Chẳng nên trụ tất cả đà-la-ni môn, cũng chẳng nên trụ tất cả tam-ma-địa môn.

Chẳng nên trụ quả Dự lưu; cũng chẳng nên trụ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Chẳng nên trụ Độc giác Bồ-đề. Chẳng nên trụ tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Chẳng nên trụ chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Vì có sao? Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy có pháp đáng đối trong ấy mà khởi chấp đắm và an trụ vậy. Thiện hiện! Như vậy, Bồ-

tát Ma-ha-tát đem vô chấp đắm và vô an trụ mà làm phương tiện hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khởi nghĩ như vậy: nếu được vô sở chấp đắm, vô sở an trụ như thế hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu là hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu được vô sở chấp đắm, vô sở an trụ như thế tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Ta nên như thế hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu. Ta nên như thế tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này do nghĩ như vậy, lấy tướng chấp đắm xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa thì xa lìa Tĩnh lự, Tĩnh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Cũng xa lìa nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Cũng xa lìa chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Cũng xa lìa khổ thánh đế, tập diệt đạo thánh đế.

Cũng xa lìa bốn tĩnh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Cũng xa lìa tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Cũng xa lìa bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Cũng xa lìa không giải thoát môn, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Cũng xa lìa năm nhãn, sáu thần thông.

Cũng xa lìa Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Cũng xa lìa pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Cũng xa lìa nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Cũng xa lìa tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn. Cũng xa lìa tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Cũng xa lìa chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Vì có sao? Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đối tất cả pháp không chỗ chấp đắm. Chẳng phải Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu có tánh chấp đắm. Sở dĩ vì sao? Thiện hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu đều vô tự tánh, khá đối các

pháp có chỗ chấp đắm. vậy nên, Thiện hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa đối tất cả pháp và Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, đều không chấp đắm.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi tưởng như vậy: đây là Bát-nhã Ba-la-mật-đa, ta hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thời là khắp hành thật tướng các pháp. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này, do khởi tưởng đây bèn lui Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu lui Bát-nhã Ba-la-mật-đa thời lui Tĩnh lự, Tĩnh tiến, An nhẫn, Tĩnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Cũng lui nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không.

Cũng lui chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới. Cũng lui khổ thánh đế, tập diệt đạo thánh đế.

Cũng lui bốn tĩnh lự, bốn vô lựợng, bốn vô sắc định. Cũng lui tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Cũng lui bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lựợc, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Cũng lui không giải thoát môn, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Cũng lui năm nhãn, sáu thần thông.

Cũng lui Phật mười lựợc, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Cũng lui pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Cũng lui nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Cũng lui tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn. Cũng lui tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Cũng lui chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Vì có sao? Thiện Hiện! Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu là căn bản của tất cả hạt giống bạch pháp. Nếu lui Bát-nhã Ba-la-mật-đa thời là lui mất tất cả bạch pháp.

--- o0o ---